

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Số: 480
NĂM THỨ MƯỜI MỘT

NGUNG SỰ BÁN LẼ TỪ SỐ

10 Mai 1947
20 tháng ba Annam
Năm Đinh-tỵ

DIRECTION ET ADMINISTRATION:
F.-H. SCHNEIDER, 102, Rue Pellerin, Saigon

GIÁ BÁN

TRÙNG ĐIA-PHẦN ĐÔNG-DƯƠNG

Một năm... 4 \$00
Sáu tháng... 2 50

Đổi chỗ ở... 0 \$20

ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐIA

Một năm... 12fr 00
Sáu tháng... 7 00
Mỗi số... 0 10

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
La ligne de 0:065 de large. 1450
Le décompte des lignes est calculé à raison de 8 au centimètre, quelque soit le caractère employé.
BỔ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu gửi thơ đến Bùn-quan thì Bùn-quan sẽ ghi cho một cái bản để đi phân minh.

MỤC LỤC

- 1 - CHUYỆN LÀM RUỘNG.
- 2 - ĐIỀN BẢO.
- 3 - ĐƯƠNG TRUYỀN.
- 4 - TỬ-CHAU CHIẾN SỰ.
- 5 - TỐI ĐỘC NHẬN TÂM.
- 6 - CÔNG VĂN LƯỢC LỤC.
- 7 - THƠ TIN VÀNG LẠI.
- 8 - PHONG TỤC CHÁ-VA CHIẾN-THẮNG.
- 9 - THƯỜNG-BẢO (Đông-dương).
- 10 - MỘT NGƯỜI TÍNH-SI.
- 11 - TRUYỀN XỬ LỄ.
- 12 - ANNAM-NHỆT THỐNG CHÍ.
- 13 - GƯƠNG HƯƠNG TỤC.
- 14 - NHÂN ĐẠM.
- 15 - SỰ XUẤT TÂN KÝ.

Chuyện làm ruộng

(Causeries sur l'Agriculture)

(tiếp theo)

— Xin cha thử hỏi cho con. Tré chưa mó tay vào lửa thì có biết đầu phòng tay. Thật vậy, từ khi con thi không đầu thì sinh ra nghĩ ngợi đường nọ nãi kia. Con xin thưa lại cha nghe, nếu cha nói là con nghĩ không phải, thì chừng ấy con xin vâng theo lời cha. Con lấy điều làm như như là việc thì rất vi thẹn mặt với những người thì dạn lắm. Học lực của con cũng theo kịp người, thế mà thi hỏng, thi không biết ké quen người thuộc binh-phẩm con ra làm sao? Người đã đi làm thông-ngôn tất là có bằng tốt-nghiệp, hướng chỉ là người đã có bằng tốt-nghiệp mà thi thông-ngôn lại hỏng, thì ai mà chẳng sinh nghĩ. Điều con nghĩ thứ hai thì có thể giải được lòng phiền về sự thì rất đó: là con đã học hai năm ở trường Mỹ-tho, hai năm ở trường Chasseloup-Laubat, đều theo khuôn phép nhà trường. Mà ai đi học cũng phải vậy cả chứ không muốn sao được vậy. Khi chơi, khi học đều cũng có giờ. Con tưởng làm thông-ngôn cũng câu-thức như vậy: Sáng phải đi sớm đúng 7 giờ rưỡi đi tới nhà-giấy, về đúng 11 giờ; chiều đi 2 giờ rưỡi, về 5 giờ. Chỉ hơn học-trò một nội từ 5 giờ chiều đến sáng bữa sau, thì được thông-thả, nhưng đã không được nghỉ mùa hè, hết năm nọ sang năm kia, câu-thức vậy mãi, mà lương bổng lại lâu mới được tăng lên. Và lại số lương thông-ngôn mới bở, nhiều người không được đủ ăn, thậm chí cho cha mẹ trước đã tốn kém cho ăn đi học, nay đã làm được thông-ngôn cũng lại còn phải cấp đở thêm nữa.

— Không mà! Cha có phân nân về sự tốn kém đâu, nếu nay con được đi làm thông-ngôn, mỗi tháng có phải phụ thêm cho con vài chục thì cha cũng cho.

— Thưa ông, vậy thì cậu ấy còn sướng hơn tôi nhiều lắm. Ông bà tôi nghèo, lại còn lấy đầu mà bù đờ cho tôi được nữa. Thấy con những bản túng thì chỉ khuyên giải rằng: Sau con lên được chức huyện sẽ hết nòng nôi khó khăn bầy giờ. Nếu tôi không gặp được vợ là con nhà giàu mà bù đờ cho, thì chắc nhiều khi phải cực-nhục lắm. Nào quần áo phải cho lành lẽ; nào ăn ở phải cho sạch sẽ; đến khi có con, lại phải tận tiện dè dặt mọi đường. Lương thì chậm tăng, mà chi tiêu thì càng ngày ra rộng, nếu không gặp phân mà bước lên được chức huyện, thì thiếu ăn thiếu xài năm nào cũng như năm nấy. Ngán quá! Thân như thân ngựa gầy chủ hà-tiện, mỗi ngày cho ăn một bát đi dần, thành ra về sau quen bụng ăn uống ít đi, gây môn mà chết. Nhưng thân tôi cũng chưa đến nỗi phải như thế đâu, vì tôi đã có nhạc-giúp đở. Còn về phần cậu cũng không đến nỗi như thế, vì cậu mới đậu thì đã có tiền phụ-cấp của cha, thành ra xấp đôi lương tháng. Vậy cậu lo gì mà chẳng đi làm thông-ngôn.

— Tiền lương thì vậy. Lại còn về phần công việc nữa: Khi ở nhà trường thì học biết bao nhiêu là thứ, đến khi đi làm thì chỉ giữ vài quyền nhựt-ký, làm máy tờ măng-đa (mandat), cũng là đờ phong-bì, viết bo-đô (bordereaux), đánh máy-chữ, chép thơ-từ, quanh quẩn trong mấy việc đó mà thôi, mà lại có kiểu mẫu sẵn cả. Những việc ấy thì người học-trò trường tỉnh có bằng-co-thủy làm cũng được nội. Làm thông-ngôn bao nhiêu năm rồi mới lên được chức huyện, bấy giờ mới làm đến những tờ công-văn, còn trước thì chẳng khác gì cái máy!

Đã đành rằng ở đời phải có danh-diện, thì ai chẳng nơi thầy thông hơn anh cây-ruộng, hơn chú lái-buôn, nhưng cũng lại phải có tiền mới được, thì tiền lương về hạng thông-ngôn mới bở không được bao nhiêu. Và lại xét ra thì làm việc gì cũng vậy, phải chọn những việc của mình thích làm, thì càng ngày mới càng tinh tấn lên được. Tôi thiết tưởng nếu đã chọn được nghề ưng-y của mình, mà đường danh-lợi đâu có thiệt thòi đôi chút, hẳn cũng còn là thú hơn. Vì lẽ ấy, nên con lạy cha, cha cho con phép đờ chọn lấy nghề yêu mến của con là nghề làm ruộng.
(Còn nữa).

DIỀN BẢO

(Dépêches)

27 avril 1947

Mặt trận Langsa

Truyền tin Langsa ngày 25: Binh ta cứ bắn phá các trại pháo thủ của quân nghịch và các nơi trú ẩn trong miền Saint-quentin, l'oise, Corang, Juvincourt và Cham-pagne, thấy nổ nhiều trại pháo thủ. Binh ta đoạt nhiều cây súng đồng 405 và tá đờ chớ đơm lại đàng hậu binh. Binh ta xâm nhập vào Chemins des Dames gần lối Mon-ronvillers, có nhiều toán binh nhập vào chiến hào của A-lo-mán thấy tình hình thấy ma.

Tàu bị chìm

Quan thủy-sư cho hay rằng 3 cái phi-thoàn của Ang-lê bắn phá 5 chiếc tàu A-lo-mán, có 4 chiếc trở về đặng mà thôi.

Đi khám-sai

Tin ở Hoa-thanh-đốn: Các quan Langsa đi khám-sai mà có ông Viviani và ông Joffe làm đầu đờ tới Huê-ký rồi.

Mặt trận Ang-lê và Langsa

Truyền tin Langsa: Binh ta tấn phát tại Đông-Nam Cernay và Laonnais. Binh ta bắn ngừng một-trận A-lo-mán đánh tới bên lối Heurtebise và hòn Vauceler. Binh ta tấn tới gần lối Samron tại Champagne tại

đó ta lấy đặng một cây súng đồng và bắt đặng tù binh.

Truyền tin Ang-lê: Binh ta chiếm lấy xóm Bihom ở phía Đông-Bắc Trescault. Tại chính giữa Cojeu và rạch Scarpe. Từ ngày 25 avril, binh ta cầm tù 3029 quân, trong đó có 36 ông quan võ.

Tại Mésopotamie

Những binh khi đoạt tại Assablat đặng 15 cây súng đồng, 1240 súng hai lòng và thuốc đạn. Quan thống-lãnh Maude cử binh trong lúc ban đêm đặng đánh một đạo binh Tiệt (Thổ-nhĩ-ký) tại mé gian-ngạn phía Tây Chatel Adheim và đuổi tháo lui lại 16 ngàn thước phía Bắc, bắt đặng 137 tù binh.
28 avril 1947

Mặt trận Ang-lê

Truyền tin Ang-lê: Quân nghịch nỗ lực mà đánh mấy nơi trận thế mới của ta mới đoạt lại tại phía Đông Gravelle và đều bị ta bắn tháo lui ráo.

Thời may

Tin tại Luân-đốn: quan tu Huê-ký Mongô hạ nói rằng có bản chim một chiếc tìm được định A-lo-mán, trong lúc đây chiếc này đàng lo mà bản một chiếc tàu khác trong đưng nước Ang-lê.

Hiệp chúng quốc và nước Mexique
Tin ở Hoa-thanh-Đốn: Theo lời vi thông-tin của nhựt báo Morning-post nói thì ông Wilson hứa chắc với ông Balfour rằng chẳng hề khi nào Huê-ký mà giải hòa riêng.

Chính phủ Huê-ký mới đặng tin chính-phủ Mexique cho hay rằng. Đã có nói trước cho dân A-lo-mán nếu chúng nó đoàn tụ lại thì chúng nó sẽ bị nã tróc.

Cả thầy đều Anh hùng

Tin ở Luân-đốn: Chiếc tàu Ballarat bị hấn chìm, cả hê-ban đều thoát khỏi, cả thầy đều tinh-lão, quân lính đều hát rai rai, cách 1 giờ đồng hồ chiếc tàu ấy mới chìm.
29 avril 1947.

Mặt trận Langsa

Truyền tin Langsa ngày 27: Hai bên pháo-thủ bắn nhau rất dữ tại phía Nam Saint-quentin Sauteuil-la-fesse, Nancy và trong miết go Aux-bois, Binh A-lo-mán đờm đờnh qua đều bị đuổi tháo lui như là tại mé phía Tây rừng Saint-Gobain, tại Reims và Auberive. Binh ta thắng nhiều trận nhỏ trong miền Hurbetise và Berny, lần đờ và bắt đặng quân nghịch cầm tù, binh ta tràn qua chiến hào của quân nghịch tại Bois-le-Prêtre làm cho quân nghịch có thất, phá tan các chỗ trú binh của quân nghịch. Từ ngày 16 Avril đến nay binh ta đoạt đặng 130 cây súng đại bát.
1er mai 1947.

Mặt trận Pháp

Truyền tin Langsa ngày 29: Binh ta tấn phát trong miền Cestel và Chemin-des-dames và bắt quân nghịch cầm tù. Các chỗ khác bằng yên. Binh ta hạ đặng 2 cái phi-thoàn và 6 cái khác phải bay xuống.

Binh Ang-lê tấn phát

Điện báo Reuter cho hay rằng Ang-lê đã chiếm Arleux và xâm nhập cho đến giữa làng Oppy.

Mặt trận Nga

Tin điện tin Rút-xi: Binh ta đánh lấy lại các nơi đã bị thất ngày hôm qua gần lối Erindjan, quân Tiệt muốn đờnh qua gần lối Tokifimani, ở phía Tây Ulmer đều bị tháo lui.

Mặt trận Ang-lê

Ông Sir Douglas Haig cho hay rằng ngài đã chỉnh tu các nơi trận thế lại và bắt quân nghịch cầm tù tại chính giữa Monchy và Scarpe. Binh ta tràn qua đờ phân của quân nghịch ở phía Bắc Ypres vô hại.

Lời thú thiết của nội điều-đương

Tin điện tin A-lo-mán: Ang-lê đánh Oppy 4 trận đều chẳng thành công, binh A-lo-mán bị cầm tù có một ngàn người.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echos)

Một cuộc tái biên trong biên Ba-la-dich

Stockolm 6 mars.
Hôm chiều chửa-nhựt tại mé biên phía Tây nước Suède, bởi nước đặc ở theo mé hải-ngạn Scanie chính giữa La Holm và Varberg tan ra, nên xảy ra một việc đại kiện. Có hơn chớct trăm người thợ chài chửa kíp phóng bị rui và nhảm, thuyền chài đến/tiếp cứu đặng chừng 50 người. Chửa biết sự thợ chài là bao nhiêu nên người ta sợ còn nhiều kẻ khác

phải bị hại; lại đến 12 giờ bữa ấy bão tố nữa, làm cho người ta lại thêm kinh hãi thêm.

Sớm mai bữa thứ hai, có một chiếc thủy-lôi-hạm và mấy chiếc can-ốt đi sớm mà vớt thây, đến 11 giờ trở về thì nói chẳng thấy nước đặc tan ra và cũng chẳng thấy thây thợ chài.

Thấy mồ-xê.

Londres 8 mars.

Có nhờ cuộc chiến tranh này, nên thây mồ-xê lại làm nhiều việc hay hơn nữa.

Cách mấy tháng nay, con ông O'Grady nghị-viên và làm hội trưởng Fédération générale des Trades Unions bị thương nặng tại chiến-địa, nên phải cưa một cánh tay. Nhờ có quan thây mồ-xê thập cảnh tay ấy lại nguyên đến nay người bệnh ấy dùng tay ấy được rồi, đó chèn nước đến tiếng, nhưng mà có một điều khác hơn là cánh tay thập lại đó cụt hơn cánh tay một thì.

Sanh ba

Ở tại Văn-nam (bên Tàu) tại Chakao có một người đờn bà họ Châu có nghén đã lâu nhưng mà chẳng thấy năm chỗ.

Đến ngày 12 tháng này thì chuyển bụng; vì nhà nghèo nên ở phố mướn, chủ phố thấy vậy lại đuổi đi. Người đờn bà ấy ra đi vừa tới cầu xây lư, lại sanh đặng một đứa con trai mặt mày có sắc vắn-vện cũng như mặt vẽ hát bội vậy. Người đờn bà ấy thấy quái sự như vậy lại chạy đến gần m rạch lại sanh đặng 2 đứa khác nữa, một đứa thì mặt mày không rõ, còn một đứa nữa thì hi hòm lăm. Bà con người đờn bà ấy nói là yêu quái bên đám chôn bà đờn nhỏ đi, chừa quan hay việc vậy đời đến phật vi làm như thế thì là trái lẽ phong tục đi.

ẤU-CHÂU CHIẾN SỰ

(Autour de la guerre)

Giá một chiếc chiến-lâm (tàu giặc)

Giá một chiếc chiến-lâm tự nhiên phải tăng lên tùy theo súng ống chờ theo. tùy theo sức chạy nhanh hơn 14 neuds cho đến 18 neuds trong 10 năm, và từ 18 đến 23 neuds trong 5, hay 6 năm sau. Tính giá chắc, tỷ như chiếc Lion của quan thủy-sư Beatty cái quân, là chiếc đánh hải trận thủy-chiến tại Jutland và hải trận ngày 24 janvier 1915, thì giá là 51 triệu 800 ngàn quan; chiếc Queen Mary bị chìm ngày 31 mai 1916 thì giá hơn 65 triệu quan.

Chiếc chiến-lâm của Nga kiêu mới là chiếc Pétropamboski giá ít nữa là 70 triệu quan, còn chiếc chiến-lâm Duilio của Ý-đại-lợi cũng vậy.

Còn như tại Pháp-quốc việc đóng tàu thì giá có mặt hơn ở bên Anh-quốc, nên chiếc Duquesne giá có 70 triệu quan; còn như chiếc Courbet, chiếc France, chiếc Paris thì giá có 65 triệu quan mỗi chiếc.

Một chiếc Dreadnought trọng tải 30 ngàn tấn thì tốn kém cũng có 7.950 ngàn quan, còn 28 chiếc thiết-giáp của Đại-pháp thì theo tờ chương trình về việc thủy đạo năm 1913, phải tốn 222.600.000 quan.

61 chiếc thiết-giáp của Anh-quốc thì tốn hàng 3 Đại-pháp.

Như chiếc Bowet và chiếc Suffren đây xuống hải năm 1901, chở bè bạn cả thảy 800 người; còn chiếc Provence và chiếc Laguedoc hiện đây giờ đây bè bạn cả thảy 1200 người.

Dùng than đá và dầu lửa

Chiếc la Bretagne kiêu cũng như máy chiếc trên đây xài 2.700 tấn than đá, chạy 9.000 ngàn thước, chạy 12 neuds nghĩa là trong mỗi giờ chạy 22 ngàn 222 thước. Nếu như nó chạy 20 neuds (37 ngàn thước, mỗi giờ thì nó chạy có bằng gốc ba đường ấy mà xài than đá cũng bao nhiêu đó. Từ ngày khởi chiến chạy 45 chiếc như vậy đặng tải lương thực, còn buổi thường thì từ 6 tới 8 chiếc thì đủ dùng.

Trong lúc này sử thủy-đạo của ta hay dùng nhiều chiếc tàu chở dầu lăm, như là chiếc L'empereur Nicolas II vậy.

Chiếc Queen Elizabeth, chiếc King George V chờ đặng một ngàn tấn Mazout và 2.700 tấn than đá. Nhất là dùng mazout ích lợi lăm, một là ít khói đen tàu quân nghiệp thây không đặng; hai là tàu ở đặng sau để thay trước rõ ràng. Trong trận thủy chiến ở Jutland quan thủy-sư Beatty có lăm lúc thì khói tàu phá thủy-lôi bay ngất trời nên chẳng thấy rõ tàu của A-lơ-mã.

Tôi độc nhơn-tâm

(Le cœur humain est insondable)

Ngồi ngắm nghĩ thợ trời nên khéo quá, phải chi sanh con người ra mà để cho lòng dạ thây rõ nhau, như nhìn trong kiến, thì ai xáo trá với ai, hay là gạt gẫm ai đặng, vì hệ lòng người vừa tinh việc xáo thì mắt người đã thấy rõ, thế thì lăm sao mà gạt đặng, lăm sao mà có kẻ xáo trá, có người lương thiện. Bờ lòng con người không độ đặng, không thấy đặng, nên cái lưỡi muốn uốn-éo thế nào thì thế.

Cái lưỡi để mà thông-ngôn cho cái lòng, chỉ bày mọi việc, trong lòng cho người rõ, song có nhiều lời ở ngoài đầu lưỡi, lăm cho lăm kẻ ngờ là trong gan ruột nói ra, nên phải lăm.

Nếu hỏi: lời nào lại gọi là lời trong gan ruột; còn lời, nào, lại gọi là lời ngoài đầu lưỡi?

Lời nào trong gan ruột là lời nói thiết, trong lòng có lăm sao, thì lưỡi nói ra lăm vậy, tỷ như: thương nói thương, ghét nói ghét v.v. Còn lời ngoài đầu lưỡi là những lời chẳng phải trong gan ruột có vậy, mà lưỡi lại nói vậy, tỷ như: lòng không thương mà lưỡi nói thương, lòng không có như thế, mà lưỡi nói như thế. Ấy là lời ngoài đầu lưỡi.

Vì sao mà trong gan ruột chẳng có vậy, mà lời ở đầu ngoài đầu lưỡi có mà nói vậy đặng? Là vì trời đất sanh con người ra, cho rộng lời nói, ai muốn nói thế nào thì nói, nên người xáo-trá mới mượn lời-ngôn tiếng-ngọt gác ngoài đầu lưỡi mà dối người. Còn người hay chữ nếu xáo-trá thì lại xáo-trá vô cùng, vì thành-hiến như đức Khổng-tử, Tăng-tử, Chuát-công v.v. để lại biết bao lời đạo đức, mấy người ấy lại mượn lời đạo đức ấy gác ngoài đầu lưỡi lăm làm đạo đức cho để gạt, có kỳ thiệt trong ruột gan chẳng có.

Ấy vậy chớ tưởng rằng những lời nói náohtiều ở trong gan ruột mà ra nên đăm lòng tin, ắt phải bị lăm bị gạt. Luận đến đây tôi lại nhớ câu: Luận giữ thì đóc, quán tử giả hồ! sắc trang giả hồ!! Người ngồi đăm luận với mình hay dùng lời thuận-độc thì người ấy thiệt là người quân tử, hay là giả đàng, lăm bộ bề ngoài.

Ấy vậy chớ nên đi mao thủ nhơn. Ấy vậy chớ nói: Ngr thủy đề, nhạn thiên biên, cao khã xa, hề đề

khả điếu, chỉ xích nhơn tâm bất khả độ, bất khả lượng. (Nghĩa là con cá ở dưới đáy nước, chim nhận ở ven trời, còn có thể câu đặng, bắn đặng, chỉ có lòng người không độ đặng, không lượng đặng.)

Ấy vậy chớ nói rằng: Chơi với nhau thì biết lòng nhau, nếu nói như thế thì ắt phải lăm to. Muốn độ lòng người thì nào thì ít nữa phải gần gũi với người ấy cho lâu năm, lấy cái cử chỉ của người ấy ở ăn với kẻ khác, độ lượng người ấy xử với kẻ khác, mà chiêm nghiệm thì hoặc may rõ thấu ít nhiều. Nên muốn ra giao thiệp phải phỏng cái lòng con người lăm lăm, đầu thân thiết thế mấy cũng vậy, vì họ thay trắng đổi đen không chừng. Người nào độ con con mắt tinh thần thế mấy, thây cũng chẳng đặng lòng người, vì bởi cái lưỡi che khuất cái lòng, nên tôi cũng nghĩ thì cái lưỡi thật là lợi hại, Còn nhiều người sâu-độc mà lưỡi lại về những lời lương thiện, lòng người xáo trá lưỡi lại về những lời chơn chất; lòng người gian tham lưỡi lại về những lời ngay thẳng; vắn vắn, nên lăm cho người phải mắc lương gat.

Xin khuyên bạn thanh niên phải phòng cho lăm lăm, chớ tin theo những lời gạt đầu lưỡi của mấy tay xáo thủ mà phải bị lăm.

XXX.

CÔNG VĂN LƯỢC LỤC

(Actes officiels)

NAM-KY SOAI-PHU

(Gouvernement local Cochinchine)

Vì lời nghị quan Toàn-quyền Đông-dương Đại-thần, đề ngày mồng một tháng tư năm 1917.

Thầy Trịnh-vân-Vinh, thư ký thiệt thợ hạng ba tại dinh quan toàn-quyền Đông-dương, nay bỏ qua bên dinh Thượng-thor và các Tòa-bộ Nam-kỳ y như chức cũ và tưng quyền quan Nguyễn-soái Nam-kỳ.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày mười bốn tháng tư năm 1917.

Thầy Nguyễn-vân-Hồ, có cấp bằng giáo tồng, được làm giáo tồng hậu bộ, lương chung niên là 180 \$ 00 và bỏ đi tưng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Biên-hòa.

Lương thây này về phần công nhơ địa hạt tỉnh Biên-hòa chi.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày mười bảy tháng tư năm 1917.

Thầy Trần-vân-Tho, điều dưỡng chương đầu thì sai hạng ba tại nhà thương Chợ-quán nay bỏ đi tưng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Rạch-giá.

Tiền lương và tiền phụ trối của thây này về phần công nhơ địa hạt chi.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày hai mươi tháng tư năm 1917.

Thầy Nguyễn-vân-Nương, giáo tập hậu bộ hạng nhì đương giúp việc tại Cần-thor, nay giao cho quan Đốc-học chánh bộ đi giúp việc tại trường tỉnh Cần-thor.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày hai mươi tháng tư năm 1917.

Thầy Lê-vân-Ngo, giáo tập hậu bộ hạng tư đương giúp việc tại Cần-thor.

nay giao cho quan Đốc-học chánh bộ đi dạy tại trường Cần-thor.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày hai mươi tháng tư năm 1917.

Thầy Đặng-vân-Dao, giáo tồng hạng tư, đương giúp việc tại Sóc-trăng, nay bỏ đi tưng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Gia-dinh, thế cho thầy Trần-vân-Tiêng giáo tồng đời đi chỗ khác.

Thầy Trần-vân-Tiêng, giáo tồng hạng ba, đương giúp việc tại Gia-dinh, nay bỏ đi tưng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Sóc-trăng, thế cho thầy Đặng-vân-Dao đời đi chỗ khác.

Tiền lương của thây này về phần công nhơ địa hạt hai tỉnh chi.

Tiền số phi trọng lúc đời thì về phần hai thây này chi.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày mười chín tháng tư năm 1917.

Thầy Đỗ-vân-Ngô, Nguyễn-vân-Mạnh, Nguyễn-lân-Lộc, Trần-vân-Chiêu, Nguyễn-trung-Thắng, giáo tập tại trường Bôn-quốc, thầy Trần-vân-Ty, Lê-vân-Lộc và Lê-vân-Thông, giáo tập đương giúp việc tại sở Đốc-học chánh, nay bỏ đi lãnh việc coi học trò tại trường Bôn-quốc (phía học trò Bôn-quốc).

Mỗi thây được lãnh thêm tiền phụ trối mỗi tháng là 12 \$ 50 về phần tiền công nhơ quận hạt đã dự định trong khoản thứ 32, điều thứ 2 trã.

Vì lời nghị quan Toàn-quyền Đông-dương Đại-thần, đề ngày mồng sáu tháng tư năm 1917.

Số tiền lưu trữ vì cựu niên mà quan Phủ nhất hạng Nam-kỳ Trương-ngọc-Bầu được lãnh theo lời nghị ngày 31 tháng mười năm 1916, thì là 442 \$ 00 một năm. Ngày bỏ số lăm việc hồi trước, định là ngày mồng một tháng chín năm 1916, nay đã sửa lại ngày mồng một tháng mười một năm 1916.

Tiền này sẽ phát tại Saigon, cứ mỗi kỳ ba tháng là 15 tháng giêng, 15 tháng tư, 15 tháng bảy và 15 tháng mười.

Vì lời nghị quan Kho-bác Đông-dương, đề ngày mười ba tháng tư năm 1917, có quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ phê:

Tên Huỳnh-vân-Nguyên, giữ tiền tạm đỡ lương mỗi tháng là 10 \$ 00, nay bị bãi chức.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, đề ngày mười bốn tháng tư năm 1917.

Thầy Phan-vân-Viên, giáo tập hậu bộ nhất hạng, đương giúp việc tại Hà-tiên, nay giao cho quan Đốc-học, chánh bộ đi giúp việc tại trường tỉnh ở đường Richaud (Saigon).

THƠ TIN VÀNG LẠI

(Petites correspondances)

Són-tràng le 25 avril 1917

Kính lời thưa cùng ông Chủ bút rõ: Xin ông làm ơn ấn hành chuyện này vào trong tờ Lục-tính-tân-văn cho chur vì knân quan trong lục châu nhân lăm.

HỒ-xuất bình đơng

Bấy lâu đầu-đầu đều từng nghe tỉnh Sóc-trăng là một xứ đồng khô mồng hoành chẳng có rãnh nào còn rừng bụi hết.

Nhơn ngày 2 làng A Cai-tôn hay rã nhơn nhâm bất thì cho Qu báo ch hiệp An-tru mấy vị kiem t công nhâm m bông l trong k cáng đ gấu, b có vác như đợ về nh có C bị lính Ph cấp n Càng t và tén luôn s công nư khảnh Nay người quan l

Secretariat

PHONG

Thuở coi nướn viện bị hàng ng xó, nên nư, từ đợ Ch đợ ở h người lại kếu thàng c

Người chian, đ người l luôn l

Fe

MỘ

Hai Khí Lê-S vậy m báo, c Không đ được ở c quỹ c lăm lậ. Sanh: k đợ ở đ c d? Lê-S -- ll người, thì thời Lê-S người

Chúng nó đi có mang giày hết mà đi nữa đường thì cuối bỏ vào bị vì không quen mang giày đi xa. Linh này là những linh mộ đã ba tháng rồi, nay lên ở trên Thủ-đầu-một chòm núi thừng hay một tháng rồi sẽ về Saigon, mà đi Tây.

Nhiều người bị quan lượng y bắt chích thuốc cho hoặc trông trái kêu mắc bệnh lây. Quan coi chừng họ vài ngày nếu có sự nguy thì trông trái hoặc chích lại.

Các chú hỏa tâm. — Bùn-quần lầy lấm vùi lũng mà báo tin cho khản-quan rõ tại Nam-kỳ và Cao-man các chú vững nghe tiếng như báo kêu rêu, vậy xin hãy đọc lời một người khách luân rằng:

Cái việc nước Tàu mà dứ đang giao thiệp với Đức-quốc thành linh như vậy làm cảm xúc tâm lòng người Khách ở ngoại quốc lắm, và cả thảy chúng tôi những mong muốn cho quê hương đặng dự vào cuộc chiến tranh Âu-châu. Song chúng tôi có cả thảy lầy lấm vì sự diễm nhiên ta thì bấy lâu chỉ đến ngày 26 avrıl mới được nghe tin giấy tiếp Havas báo rằng: Quan Tể-tướng Trughoa hỏi các quan đô đốc mà năm thuyết cho các ông ấy nghe những có đến mà nước Trughoa phải hiệp giao với Đức-quốc; vậy các quan đô đốc đã nhận việc cứ chỉ của chánh phủ và phần chúng tôi tưởng các quan nước Trung-hoa công hòa dân quốc chúng tôi sẽ mau mau gởi tờ tới hậu cho Đức-quốc. Tin giấy tiếp lại nói thêm rõ rằng: Nước chúng tôi mà làm thỉnh bấy lâu là vì ý để mà sắp đặt sẵn sàng chúng tôi, còn có là gì, ai cũng biết rằng nước chúng tôi nay yếu đuối và bị Cách-mạng hành hung làm thiệt hại nhiều, cho nên phải sửa soạn lâu ngày. Và lại đây mà chúng tôi ở cách xa thì-xe, chúng tôi cũng hiểu từ-xe chúng tôi cũng cực kỳ lầy lấm; mà nếu xen cuộc chiến tranh thì nước chúng tôi phải cần phải có một số tiền to khác; nhưng may quá, các người Tàu ở cảnh ngoài một cái mà chịu đầu nhau để giúp một số tiền bạc cho quê hương lo việc tranh chiến. Nước Trughoa chúng tôi sẽ lấy làm hào hứng đặc biệt mà lãnh của con cái ở xa xuôi cũng đặng; bởi vì đầu ở dân các đầu. Mẫu-quốc chúng tôi cũng trông mong đến chúng tôi, nay vì muốn cứu chữa các lợi quyền chúng tôi ngày sau thì Đức-quốc chúng tôi gắng sức mà vào cuộc chiến tranh này.

Linh-mô cũng còn hành-hung. — Tai chợ Dakao cũng có xảy ra nhiều việc không lành vì bon linh mô gây ra. Số là có những linh mô Cao-mên gián một người Annam kinh bên xum nhau lấy về chai, và gây sát mà bố người ấy làm thương tích nặng trên đầu, nhờ một người linh langsa đi ngang qua đó thấy có sự hung bạo bên này vì cần và đuổi hai tên Cao-mên đi, việc này xảy ra nhằm ngày chúa nhật trước, bữa sau hai tên "Cao-mên" ấy cầm dao đến nhà nó là nơi nó ở cùng có người langsa coi y tìm đến mà báo cứu, chúng nó liền động của mà vò.

Feuilleton du 10 Mai 1917. N° 480
ANAM NHỨT THÔNG CHI
(Contribution à l'histoire d'Annam)
Roman Annamite
(TIẾP THUYẾT ANNAM)
Của quan **Chứng-phủ Đốc-học Hải-trương** soạn ra
L. T. L. dịch tóm
(tiếp theo)
Huy-quân bên làm từ mặt tàu, đưa cho họ Đặng đem vào cung, hiện riêng cho Vương. Vương coi lấy làm giận lắm, tức thì sai bắt thể-từ, Huy-quân bên can rằng:
— Thể-từ tuy là có tội, song mưu việc này là bởi hai tên Tây, Bắc, nếu để lộ phong-thình, ngoài kia họ nghe, thì ta lại thêm hao binh tổn tướng. Chẳng thế giả đó triệu hai tên về nghị việc, giữ luôn ở lại, rồi sẽ vẫn-tội, có lẽ còn tiện hơn.
Vương nghe khen phải, ngày mai cho người đòi Thể-từ vào, lấy sự học hành quờ mắng qua loa, rồi cho vào ở trong

Mốc tui. — Có một vị thơ-ký học sanh sử Tào-tác đi khai bờ ruộng ngày 30 avrıl tới 10 giờ ở tại đường Eugène Cuniac có một tên la mắt móc tui thấy lấy 1 cái búp da có 10 đồng bạc và 7 cái giấy cầm đồ tiệm Saigon và giấy thuế thân cũ 1916 (Saigon).

Bạn thất trung. — Có tên lái ghê có kia được nói rằng thằng bạn ghê của và lấy hết 14 đồng bạc của và mà trốn.
Còn một lái khác cũng khai rằng thằng chèo ghê của và nếm hết 20 đồng bạc 6 cái thùng giả 6 cái mà trốn.

Ăn cướp ban đêm. — Hôm đêm thứ bảy 29 avrıl, lối ba giờ khuya, có một người lính canh khám lên tên là Thái đi về kiến ở trên Chi-hóa xuống Saigon đang làm việc dùng 5 giờ sáng, khi tới đường Thuận-khieu gặp quán gian áp đánh.

Trên xe có hai người đàn bà. Thì quán gian bị hội hết đi trong chầu thán, rồi đánh người lính và tên đánh xe như từ, đến mới phải đi cầm nhà thương Chợ-quin.
Coi bộ bệnh nặng lắm.

Chết trôi. — Hôm ngày 26, hồi 6 giờ, có một tên chèo ghê bị chết trôi tại bờ sông de la Marne, Quan lượng-y Montel đến thì khám rồi đem lại nhà mổ.

An trộm. — Một người đàn bà ở tại đường Duranton bị giử lên tòa vì tội ăn cắp hai thùng dầu lửa, 50 kilo gạo, hai gòn gà, đồng giá có thấy là 10 \$ 25 của thiếu xam nợ bản quán.

Sang đoạt. — Tên khách nọ lãnh chức đô đốc bộ của nhà buôn hiệu Chính-Thông đường Jardin, bị giử lên Tòa vì mạo văn tự đoạt hết 400 \$ của chủ. Người tài phủ các chủ trốn mất vì có đăng lộ trong vụ này.

An trộm lém. — Chú Tân-Khao chủ đồ số 6008 và 6012 đầu me rachi Mytho (Charlon) và một tên khách làm công việc và bị giử lên Tòa vì tội ăn trộm 32 kilo kẽm giá 30 đồng bạc của hiệu Tân-Hung ở me rachi Mytho. Tên làm công đi mua có tội đồng lao.

Tình nhơn bạc bạc. — Có tên lính tập đến bắt khai rằng có tình nhơn nọ lên trốn đi và ăn cắp của nó 5 đồng bạc và một tờ trang quần áo kia nọ tính ra cũng 95 đồng bạc. Còn me ấy gốc ở Bình-trước (Biên-hóa).

Thất tin với chủ. — Có một tên danh ra Annam ở mượn với một có giáo nọ đương La Grandière phạm lỗi giao ước loan 40 đồng bạc trước rồi đi mất nức bị buộc tội.

Mất xe máy. — Tội nghiệp cho thầy nọ làm việc hằng bạc Đông-duong, quê quán ở Vinh-hời, đi làm việc về gởi xe máy lại trong hãng, không để quản gia nọ nó cỡi đi mất, xe giá 45 đồng bạc.

TRUYỆN XU LỀU

Tịch Chiêng-Prom

(tiếp theo)

Nói về Viên-Prát từ ngày bị bắt giam vào ngục, kể dang hai tháng, thời lòng riu vờ vờ, mưng trong tin coi quan trên xét làm sao, bỗng nghe tiếng Đê-lai đến đọc tờ văn rằng Viên-Prát bị ăn đày qua Altoupe.

Viên-Prát nghe dường như tòa binh xử tử, mặt ngẩn ngơ, lông mày ngáo, muốn một đay oán trái cho rồi.

Hẹn ba ngày đã mãn, Đê-lai vào lãnh Viên-Prát lên đường, thương ôi! Ra đi chán nổi cha già.

Nắng mưa nào thấu đã đành lếp ngr.

Ngày kia đi tới đại lộ, Viên-Prát thấy quán gia đi rần-rần rờ-rờ, có đê ba chữ "Chiêng-nguyên-soái" nên phát nghĩ: đạo binh này đi đâu coi oai nghi, mà lại chúa-tướng họ Chiêng, một họ với Viên Chiêng-hiền-đệ, ta muốn đón đầu quán mà hỏi cho rõ, song sợ nổi quán gia đánh đuổi, bần tình bán nghĩ, thì đạo binh ấy đi vừ tới, Viên-Prát mới nhìn coi, thấy một viên quan thiếu niên, mặc đồ Chúa-soái nhảm trước nhảm sau, thì thật là Chiêng-hiền-đệ. Bền cất tiếng kêu rằng: Chiêng-hiền-đệ cứu anh với bờ em, anh đây là Viên-Prát. Chiêng-nguyên-soái, bình đi như gió, tai nghe vẫn vãn "Chiêng-hiền-đệ" phát nghĩ, bẽn troan tâm quán đứng bình lại, thấy một người tu nhơn mang xiềng đứng bên đường, mới bước tới xem rõ, તે người ra chết giắc. Quán gia xum lại khiến vào trại, có kẻ thấy vậy, áp bắt Viên-Prát trở lại, mà rằng: thàng tu khôn kiếp này ở đâu đến đây, dám làm Nguyễn-soái kinh tâm, nếu người có bề gì, thì mấy phải làm mà không dám. Viên-Prát thấy sự như vậy, cũng không trả lời, thà đánh liều nhắm mắt, tới đâu hay đó, đã vậy thời chờ, lại bị chú Đê-lai mắng nhiếc nhiều nỗi.

Khí quán gia đàm Nguyễn-soái vào

trường, xum nhau kêu Nguyễn-soái, một chấp lầu, Chiêng-nguyên-soái, vừa tỉnh, cất tiếng than: ta làm quan vui sướng đất người, để cho anh chịu đều lao khổ như them. Vừa dứt lời than, quán nhơn bẽn Viên-Prát đến trường tiền mà nấp. Chiêng-nguyên-soái lật đật hỏi kẻ tả hữu mô trói và moi Viên-Prát ngồi, trái nước xong xuôi, Chiêng-nguyên-soái mới hỏi rằng: Từ ngày đến đê ra đi, bác ở nhà mạnh giỏi thế nào, còn anh làm việc chi ra đến thán thế như vậy.

Viên-Prát đem tự sự trước sau, cho Chiêng Nguyễn-soái rõ, và thuật mình đã cứu nang Sáu-chane mới sanh ra sự đại tình.

Chiêng Nguyễn-soái nghe các cuộc, dường như say mới tỉnh: thiết là ơn của anh vì tợ non sông, em nguyện ra sức, làm cho rõ sự oan khốc này; nói rồi, đổi chủ trương mà rằng: nay bẽn-soái có sự bất bình, vậy phần cũng chủ trương, troan cho trường sĩ đứng bình lại đời ngày, và cầm chằng nện thà quán sĩ đứng cướp việc của nhơn-dân. Chúng sĩ, nghe lệnh troan, chằng dám léo hành-phá nhơn tình.

Bây nói về Chiêng Nguyễn-soái, "cấm quan linh xong xuôi, bẽn đội Đê-lai vào mà troan linh: Bẽn-soái có một việc, cậy cùng Đê-lai, mới quan Phó-bản và quan Kromakan cho bẽn-soái troan lĩnh. Đê-lai lập tức thì hành. Rồi đó Chiêng Nguyễn-soái lập tức đem áo mào Tiên-phụng cho Viên-Prát mặc.

"Linh ra chằng bao lâu, thấy Phó-bản và Kromakan đã đến qui dướn đất mà thưa rằng: bọn tôi là Phó-bản và Kromakan đến hầu linh, và chịu tội, không hay Nguyễn-soái đến mà tiếp trước, xin quan trên thứ tội.

Chiêng Nguyễn-soái cho bình thán, rồi hỏi Phó-bản: Bẽn-soái nghe ngài, làm quan mới coi xa, thương hay ý thế và ăn hối lộ của dân và hiệp đáp kẻ vô tội, mới đay bẽn-soái gáp lui thiết khai ngay, đứng giấu trước sau làm chi, mà mang tội.

Phó-bản nghe vừa dứt lời, dường như qui sự đôi mạng, tính bề không xong, nện cứ thiết khai ngay, từ đầu chỉ đuối, vì anh em bọn Lann và Lek.

(Còn nữa)
Tiết-cương
Mô-heo (Hậu-giang)

hậu cung, cất hai quan Tân-sĩ là Nguyễn-Qujoh và Nguyễn-Đích làm Tả, Hữu tưng-giang, và triệu hai tên Tây, Bắc về chầu. Việc đó nhằm niên-hiện Cảnh-hưng ngày 15 tháng 8, năm Canh-tý.
Lại kể đến chuyện quan Tân-sĩ Ngô-thời-Nhâm trước có làm tùy-giang cho Thể-từ, sau bỏ làm Đốc-học trấn Kim-bắc, có quen lơn với quan trấn-thủ là Kiêm-sanh hầu, phẩm việc gì lớn nhỏ trong trấn, Kiêm-sanh hầu vẫn thường bàn với Thời-nhâm, có việc này, Kiêm-sanh hầu lại đầu không cho Thời-nhâm hay. Sau có gia-lần của Thể-từ là Sơn-thợ, vốn là học trò của Thời-nhâm, Thể-từ có sai đến nói kín cho Thời-nhâm hay, và cho người lên tỉnh Lạng-sơn mua ni dồ cùng ngựa tốt, dặng về có cần dùng. Thời-nhâm thấy vậy cả sợ noi:
— Tội nghiệp! Thể-từ đi đâu mà sự màt ngồi, vội giao cái vẩy tây trời như vậy? Việc này nếu mà đến tai Vương, chắc là chết với nhau cả tội.
Nói rồi bẽn vội vàng đến dinh Kiêm-sanh hầu biểu kíp cho người về kinh can

Thể-từ thời việc đó đi, bằng không thì có tai và lơn đến nơi bây giờ!
Kiêm-sanh hầu bẽn can rằng:
— Tôi vội ngại cứ giữ bẽn-phận cho yên ổn trong xứ, ngoài ra việc gì mặc ai!
Thời-nhâm thấy can không nghe, thờ dài trở ra. Cách mấy bữa sau, quả nhiên có chỉ triệu về kinh thiết.
Kiêm-sanh hầu bẽn đãi Thời-nhâm đi thay vậy, cũng sợ rung lếp cấp, không dám tâu oan, bẽn nói với Thời-nhâm rằng:
— Tội mình làm quan càng lớn đường nano, người ta ghét càng sâu dường này. Ông về làm một tờ biểu, chitội cho bọn hầu cận của Thể-từ, chớ không phải bọn tôi, đặng khỏi bị tiếng oan này về sau tội nghiệp!
(Còn nữa)

nghech này, vậy làm sao đặng? Tiên-sanh ôi!
Thời-nhâm cũng ngầm nghĩ chưa biết nói sao, bẽn đưa nhau về nhà, thảo một tờ cung, kể hết đầu đuôi, nhờ Quyên-trung hầu dặng cho vương dặng thì tội. Vương giận không ngó tới, sai người cầm ra xé ngay trước mặt Kiêm-sanh hầu. Kiêm-sanh hầu mặt như chiêm dồ, không còn một chút máu. Quan trấn Sơn-tây thấy vậy, cũng sợ rung lếp cấp, không dám tâu oan, bẽn nói với Thời-nhâm rằng:
— Tội mình làm quan càng lớn đường nano, người ta ghét càng sâu dường này. Ông về làm một tờ biểu, chitội cho bọn hầu cận của Thể-từ, chớ không phải bọn tôi, đặng khỏi bị tiếng oan này về sau tội nghiệp!
(Còn nữa)

Gu (Les Mex)
MUC
86-KH
số kinh
Đạo bá
tê, xói ki
có học tr
công thu
Xin ch
hao thì
87. Đe
hay chứ
chơ chí
chợ chò
gánh đi
núi nao,
vai đạt
khượn.
Ráp t
câu đối,
ngời ch
ấy bao
việc từ
mà què
được k
88. Nă
nàng gi
den (yê
mắt hư
mỗi em
cửi cớ
bước sa
đức họ
chứa m
chời tr
mô sãm
cho an
Cái t
lấy ch
trẻo lè
quán t
quốc m
qué ch
đỏ vinh
thò vòn
hầu, r
trông b
uống s
mừng.
Học
sau thì
quan
tia vôn
Bai t
cách rấ
có con
số lan
lấy vâ
có th
lấy dâ
nhiều
mượn
giờ l
đến c
vấn, c
thom đ
trong n
Sông
cách th
chương
người
lời, c
là, ch
Mong
rồng, n
ai hay
gi thit
găng t

Gương phong tục

(Les Mœurs et Coutumes annamites d'après les proverbes)

(Tiếp theo)

MỤC NHÂN SỰ THỬ BA TIẾT-THỬ MƯỜI SÁU Sự học và thi đỗ.

86. Khuyến chàng gióm lửa thui trâu, sói kinh nấu sừ, dao bầu thót lim.

Dao bầu thót lim làm thịt trâu của đô-tê, xói kính nấu sừ làm việc rèn tập của học trò, cho biết nghề đến sách cũng làm công phu, không phải là nghề ăn sẵn.

Xin chàng đọc sách ngâm thơ, dầu hao thiếp rớt, đèn mờ thiếp khêu.

87. Đồi bên bác mẹ thi già, lầy anh hay chữ để mà cày trồng, mùa hè chờ chi mùa đông, mùa nào thức ấy cho hồng ra đi, hết gạo thiếp lại gặm đi, hỏi thăm chàng học ở thi nơi nào, hỏi thăm đến ngõ thì vào, vai đặt gánh xuống miệng chào khoan khoan.

Rập loan coi ngựa ra về, chàng đề câu đối, thiếp đề câu thơ, mai vùi ngồi chôn đăm cờ, tướng nhân duyên ấy bao giờ cho quên, chàng về giữ việc bút nghiên, dừng tham nhân sắc mà quên học hành, một mai chiếm được khoa danh, trước nhà rang nghiệp sau mình vinh thân.

88. Năm con ngựa bạch sang sông, năm gian nhà ngói đèn trong đèn ngoài, đèn yêu ai mà đèn chẳng tắt, nước mắt thương ai mà phải rỏ ra, canh một em còn dọn nhà, canh hai dẹt cửi canh ba đi nằm, thình-thình bước sang canh năm, khuyến chàng dậy học còn năm làm chỉ, một mai chứa mồi khoa thi, bằng vàng chơi chơi trên đê tên anh, bồng công cha mẹ sấm sanh, sấm nghiên sấm bút cho anh học hành.

Cái bóng mặc sống ngang chân, lấy chông kê chơi cho gần xem voi, treo lên cái núi mà coi, thấy ông quân tương cỡi voi cầm cờ, tui vốc mà theo chỉ hồng trâu tằm cánh quế cho chông đi thi, mai sau chông đỗ vinh qui, vòng anh đi trước em thì vòng sau, tằm quạt hương ăn theo hầu, rước vinh-quy về nhà bãi tổ, ngã trâu bò làm cỗ tế Vua, họ hàng ăn uống say sưa, hàng tồng hàng xã mừng cho ông nghe.

Học trò đèn sách hôm mai, ngày sau thi đỗ nên trai mới hào, làm nên quan thấp quan cao, làm nên long tia võng đào nghinh ngang.

Bài tổng luận. — Sự học sự thi là một cách rất qui của nước ta xưa nay, cha mong cho con, vợ mong cho chồng, cũng lấy sự ấy làm hơn cả; bởi vì nước ta xưa kia chỉ lấy văn chương khoa mục làm trọng, không có thể thi lấy đầu làm võng thắm dù xanh, lấy đầu làm bằng vàng bia đá, nên bao nhiêu người thông-minh tài trí, cũng phải nưon cái cầu ấy làm đường ra, đầu bảy giờ lối học đã dốt mới rồi, mà sự thi cứ vẫn còn có giá, đi biết hẳn không ai dùng đến, cũng có lấy tiếng da của trường cho thơm danh, xem cũng là một cái thói quen trong nước.

Song sự thi đầu của ta thì qui thật, nhưng cách thi của ta thì hẹp quá, vậy nên văn chương thì thừa, mà thực nghiệp thì thiếu, người dùng không đủ mà kẻ có tài nghệ tốt, thường chui không ai biết cho, thực là cái khoa mục bỏ bước cho người ta lầm. Mong sao cho lối học mới một ngày một rộng, người ta theo đũa bực chuyên môn, ai hay nghề nào thì theo nghề ấy, biết việc gì thì thi việc ấy, hoặc may ra thực nghiệp cũng lần-lợt, mà văn chương cũng vẫn còn.

(Sau sẽ tiếp theo)

LỜI RAO

Tôi là Tô-thi-Buôi đến bà góa ở tại làng Lich-hội tổng Đình-mỹ tỉnh Séc-trang làm lời rao này cho các ông các bà hay rằng tháng con tôi tên là Hàng Bát kều là Bồi nay nó sanh sự hoàng đưng có học, thiếu nợ người ta tư giàng, nên tôi cho các ông các bà hay rằng kể từ ngày nay xin đưng cho nó vay học chi, tôi chẳng hề hay biết những nợ nần của tên Hàng Bát kều là Bồi nữa.

Nay kinh, Le 5 April 1917, Tô-thi-Buôi.

NHÂN ĐÀM

(Propos oisifs)

Xử đoán bình-chánh

Chú lái kia vì có tư tính lên với em vợ, có lão-địa mạch bẻ, nên phải đem ra làng hải tội, mà chú lái ta không chời cái chi cả, cứ thiết khai ngay, rằng mình có tội lên với em vợ, đã có chừa.

Làng, ông thời định tội phải chịu phạt với cùng cha mẹ và làng, ông thời biểu giải lên quan trên định tội. Những mắng cãi lầy nhau, nên chẳng biết làm sao, thời may có cậu Lý, đi đòi thuê về, thấy làng đương xử, ghé vào hỏi lý sự. Làng cũng kiên câu Lý, tuy là chức nhỏ môn, thường hay xử đoán hay, mới đem việc ấy cho cậu Lý xử.

Cậu Lý đắc lệnh, kêu hai đảng mà xử rằng: « Vì con bà chớ chàng phải rẽ là, nếu con bà không rẽ, thì rẽ là không rẽ, còn như chú lái này lấy em vợ có chừa, thì cũng chẳng hại vì làng, em vợ của nó, thời nó lấy, mà lại thêm số đầu cho làng nữa » (sic).

Nói thời mới vậy, xin chàng nêu....

Tiểu-cương.

Có một ông qua kia bừa đi chùa về đi ngang qua nghe trong chùa giảng kinh, ông bèn ghé vào mà nghe, đến chừng về nhà nghĩ lối đều thì phương muốn đi tu, song mắc ở nhà năm bà vợ cứ căng trở hoài, ông bèn nói: bay không cho tao tu thì tôi tao ai chiu? Mấy bà vợ trả lời rằng: tội ông bao nhiêu để mấy chị em tôi chịu cho ông.

Đương khi nói chuyện có thấp một cái đèn để giữa, ông nói gạt mấy bà ngờ lơ, rồi ông quạt đèn ông hỏi ai tắt đèn thì người này nói cho người kia, họ cãi với nhau một hồi rồi ai cũng nói ông tắt. Ông nói: « Sức đời bây giờ có một cái đèn chẳng tối lệ chi mà bay còn chẳng chịu thay, huống chi là tội dưới âm-ty mà bây giờ chịu. » Ông nói vừa rồi thì ông vô lối quần áo thẳng xông lên núi, mà lo tu thân dưỡng tánh, cên mây về cũng không đặng, rồi ở đó mà lo việc-làm lạnh.

LÊ-KIM HỮU

SỰ XUẤT TÂN KỶ

(Les curiosités)

Tiền đề danh

Một nhà ngân hàng kia ở thành Vienne có bày ra một cái thùng để dành tiền để các nẻo đường.

Bắt kỳ là ai nếu có tiền dư trong

túi, đi ngang qua đó nếu muốn để dành cũng đặng. Hễ bỏ tiền vào thùng ấy rồi thì cái máy chạy ra hoặc kéo cút (bonbon) hoặc một ve rượu nhỏ, một miếng sô-cô-la, hễ có bao nhiêu món đồ cứ đơm tại hăng chánh mà tiêu tiền.

Bởi vậy cho nên hoặc su, hoặc cút, mỗi ngày bỏ vào thùng, trong giây lát lấy ra thì đã có tiền lời.

Sở tuần cảnh đi bắt bằg phi-thoàn

Có một tên chà nọ làm công tại nhà hàng Mami (Floride) ăn cắp một món đồ nữ-trang rất quý báu, bèn tuốt xuống tàu mà đi Bermuda. Bồng có vụ tuyên-diễn thông tin cho hay rằng tên ấy hiện bày giờ ở dưới tàu, nên tên trinh-thám Shade là người biết bơi phi-thoàn liền leo lên phi-thoàn bay tuốt theo kiếp chiếc tàu ấy đặng chạy giữa biển cách xa hải-ngạn 35 ki-lô-mét, mà hạ xuống bắt tên ăn cắp ấy rồi lại cũng bay trở về. Việc bắt ấy không dẫy một giờ đồng hồ (vậy mới thiệt là văn-minh chớ).

TRẦN-VAN-MICH.

HÀNG TRƯỞ ĐỒ TRANG SỨC

hiệu LAMOTTE tại Paris và Marseille

Savons. Nước thơm gôu đầu. Nước thơm Eaux de Cologne.

Các thứ hàng đầu thơm để cho các tiệm hơi to dùng. Có trữ tại tiệm Henri-Bresset đường Charner Saigon.

CÓ BÁN ĐỒ HÒA VẬT

Đồ hộp. Rượu chác. Rượu mạnh. Dầu ăn. Savons. Nón, mũ. Da đóng đũa, da thuộc và dau thom các thứ hiệu. Có trữ tại tiệm Henri-Bresset đường Charner Saigon.

NHỮNG SÁCH CỦA BAN XÃ IN RA

In bán rồi:

Sơ học luân lý, TRẦN-TRỌNG-KIM. . .	0 30
Thơ La Fontaine điển nôm, NG. V. VINH. Quyển thứ nhất. . .	0 10
Quyển thứ nhì. . .	0 05
Chuyên trẻ con của Perrault tiên-sanh điển nôm, NGUYỄN-VĂN-VĨNH 1 ^{er} liuret. . .	0 10
Chuyên trẻ con của Perrault tiên-sanh điển nôm, NGUYỄN-VĂN-VĨNH 2 ^e liuret. . .	0 10
Sư-phạm giáo khoa, TR. TRỌNG-KIM Nam sử sơ học, TRẦN-TRỌNG-KIM (1 ^{er} liuret) . . .	0 30
Ấu-học tập-đọc, NGUYỄN-ĐỖ-MỤC. . .	0 10
Nam sử sơ học, TRẦN-TRỌNG-KIM (2 ^e Liuret). . .	0 30
Văn Quốc Ngữ, PHẠM-VĂN-HỮU. . .	0 25
Tiểu-học tập-đọc, NGUYỄN-ĐỖ-MỤC. . .	0 10
Ấu-học cách-tri-đọc bản, TRẦN-VĂN-QUANG. . .	0 20
Ấu-học luân-ly tập-đọc, NGUYỄN-ĐỖ-MỤC. . .	0 10

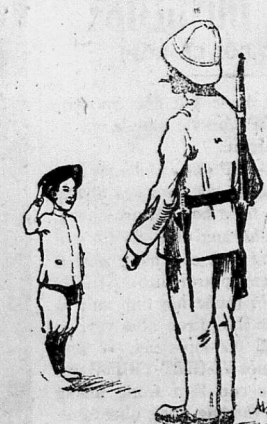
CHƯ VỊ ĐÀ GỖI BẠC

Đồn quân lấy làm cảm ơn chư vị kẻ ra sau này, vì có lòng tốt gởi mandat học đến trở tiền mua nhũ-đồ-trinh cho Bôn quân; ấy là sự giúp cho Bôn quân mà là đấng cứu ích mở mang cho văn minh.

Số phát	Số mandat
3590 L. A. B. Govap. . .	1 75 bạc mat
8599 J. D. Saigon. . .	4 "
3076 L. V. C. Cholom. . .	4 "
3079 L. V. C. Cholom. . .	4 "
70 Bang-D. Hoi. . .	2 25 476 753
TIỆT L. V. C. Beatre. . .	4 "
6061 Ng. ph. Ch. Sadek. . .	4 568 944
TIỆT Đ. Ng. Ch. Tanan. . .	6 467 192
9501 T. th. Ng. P. poih. . .	6 561 463
9530 Binh-thập-hoa Treysung. . .	4 462 569
9083 D. N. S. Longxuan. . .	4 553 773
4027 C. Y. Q. Gocong. . .	2 50 557 046
3513 T. Y. N. Giadinh. . .	4 bạc mat

SÁCH MỚI

Tại Báo quán Lục-tính Tân-văn có bán những sách quốc-ngữ sau đây: Tiểu-truyện của Perrault quyển thứ nhất 32 trang giá. . . 0 10 Tiền gởi. 0 06 Annam-Sử-lược quyển thứ nhất 0 30 Tiền gởi. 0 08 Annam-Sử-lược quyển thứ nhì 0 30 Tiền gởi. 0 08 Ai mua xin gởi có nhà thơ cũng đặng.

— Nếu mày học hành, tập luyện giỏi thì chắc ngày sau sẽ được làm thầy đội đong lon kim-tuyến tốt quá.
— Dạ, phải. Chứng ấy tôi sẽ đặng hút thuốc hiệu DOLLAR

PHỦ THỐNG GIÁO KHOA THƯ XÃ.
ÉCOLE NŌME FRANCO ANNAITE DE VULGARISATION
 7, Rue d'Annam Saigon

SÁCH HỌC

SƠ HỌC LUÂN-LÝ

LEÇONS DE MORALE
 A usage
 des Ecoles Indigènes du 1er Degré
 par
TRẦN-TRỌNG-KIM
 Giáo-bộ Trưởng Trường Đông-Dương
 Saigon
 Mỗi cuốn 24 trang, giá . . . 0\$30

GỢI BÀN ở các hiệu sách Đông-Dương.

Tại hiệu in F. H. Schneider
 7 B. Nordden, Saigon,
 Tại nhà học số người soạn,
 29 B. Carreau Hanoi,
 ở các hiệu sách Saigon,
 Hanoi, Haiphong, Tourane và
 Huế.

SÁCH BÁN

Tại nhà in của

M. SCHNEIDER

Sách dạy nấu ăn tiếng
 Langsa mỗi cuốn 2\$00.

Romans đủ thứ từ 0f. 90
 tới 3f. 50.

Cổ bán giấy, mực, viết
 chì, ngòi viết, thước,
 gomme, cùng các đồ
 dùng cho học trò các
 trường.

Ái muốn mua thì gửi thơ
 lên ta sẽ gửi đến nhà thơ
 thì phải đóng bạc trước mà
 lãnh đồ (sans rembourse-
 ment).

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ HÀNG	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỞNG		GIÁ THƯỚC CHUÔNG	
	CÂY CUA CHUÔNG	GỖ SỨC	GIÁ CÂY CHUÔNG	GIÁ GỖ SỨC KHÔNG VỎ
Cây để làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	Sao	033 x 033	0=45	25400
	Cám-xe	"	0 45	32 00
	Dầu thông	"	0 45	18 50
Trắc	"	"	"	"

LOẠI CÂY TRÂM	BỀ TRƯỞNG	BỀ HOÀNH	TỪ 100	GIÁ
Cây công	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	5\$
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	Chỗ tới bến Saigon 18\$	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	"	100	18
"	5 00	"	100	25

CÁC VẬT THỦ SẴN	CÁN TA	GIÁ BẠC
Chỉ lò	Thước chuông	1 50 tới 2 00
Cây trâm 0=45 tới 0=50	"	0 80
" vàng	một tạ	2 00
Cây để nhuộm	"	2 50
" đỏ	"	1 50
Gạch tiêu	một muôn	85 00
Gạch Bắc-kỳ	một ngàn	130 90
Gạch Hồng-mao	"	150 00
" đặc hạng nhứt	một trăm	6 50
Gạch xi-măng	"	3 50
" đặc hạng nhì	"	6 50
" có lỗ	"	6 50
" hạng nhứt và hạng nhì	60 kil. 4	280 tới 350
" rừng	"	20 » 30
Cao-su	"	170 » 180
" annam	"	100 » 140
" Lào	"	0 95
Vôi bột	"	1 35
Vôi cục Bắc-kỳ	100 kil.	70 » 85
Sáp ong	60 kil. 4	27 » 33
Heo sống	100 kil.	7 » 8
Dừa khô	68 kil.	8 » 10
" trâu	"	20 » 27
" bò	"	26 » 28
" nai	"	36 » 38
Bông	60 kil. 400	10 » 12
" bông hột	63 » 420	40 » 46
" còn hột tủy hang	60 » 400	25 » 35
Tôm khô không vỏ	68 kil.	20 » 254
" còn vỏ	60 » 400	135 00
Vàng nhựt, số 1	"	100 00
" số 2	"	"

ATELIER de GRAVURE SUR MÉTAUX & MARBRES
 En Tous Genres
 Prix Modérés

ATELIER DE GRAVURE SUR MÉTAUX
NG. CHI-HOA
GRAVEUR
 42, AMIRAL DUPRE SAIGON

Kính trình chư quý vị tôi có lập TIỆM KHÁC CON DẦU BÔNG VÀ MỦ THUNG (TIMBRES CUIVRE ET CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mỹ bia đá cẩm thạch để mã (pierres tombales), có đủ thứ con dấu lạ. Quý khách muốn đồng kiểu nào xin gửi thơ cho tôi thì tôi sẽ gửi catalogue cho coi vừa ý kiểu nào thì tôi hết lòng làm cho vừa ý và tính giá thiệt rẻ, tôi rất đợi ơn v. cùng.

NGUYỄN-CHI-HÒA
 GRAVEUR
 42, Rue Amiral-Dupré. - SAIGON

XIN COI CHO BIẾT:
 Chư quý vị muốn dùng các thứ CON DẦU có đủ kiểu mới thiết-hạy. Xin gửi thơ lại tiệm tôi mà lấy catalogue coi đặng lựa mà dùng.

Kính trình.
 T.-khanh-Long, GRAVEUR.
 149 rue Catina SAIGON.

Rượu TONI-KOLA SECRETAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu bổ khác, bổ nước đá vào thì thành thứ rượu rất về sanh.

Hãy đãi bạn hữu thiết mình một ly
TONI KOLA
 Minh hàng DENIS frères trữ mà thót.

Nhà DENIS frères tại Saigon rao riêng cho các bạn hàng rằng: Các thứ rượu chữa của hãng rất kỳ càng. Hãng sẵn lòng gửi bả gia và mẫu rượu cho không miễn là phải có xin thì đặng.

TRỊ BỆNH YẾU PHÁP
 (Conseils medecaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ít ỏi không đặng tiền, thì hãy mua rượu RUM MASA là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu khác.

Hãy coi cho kỹ khi làm thơ giá, hãy nói cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Cả bán trong các tiệm hàng xa

TRÌNH CÔNG CHƯ-VỊ HÚT THUỐC ĐIỀU ĐẲNG TƯƠNG:

TABAC DU GLOBE (THUỐC GÓI CÀ-LỚP)

Vị nào biết hút thuốc hát đều ưa dùng thứ thuốc **CÀ-LỚP** làm vì: một là giá rẻ lắm, hai là mùi ngon.

Hàng thuốc **CÀ-LỚP** dùng nhiều tay bác sĩ thạo nghề dạy thuốc mà chọn lựa những lá thuốc nhất hảo hạng hơn hết mà làm ra.

Cách dạy thuốc kĩ-càng như vậy thì mùi nó dịu ngọt, không ngạt cổ, chẳng phạt tí và lại làm cho miệng lưỡi được **THƠM-THO, BỀ-MÁT**. Bởi thuốc này tinh anh và tuyền soạn làm nên mới được như vậy.

THUỐC GLOBE (Cà-lớp) này, vì tánh tinh hảo, thiệt là một **VỊ-GIẾT-TRUNG** qui lạ, nó tào trừ các con tễ-vi trong miệng mình. Hễ dùng nó thường cũng như mình đã phòng các bệnh hoạn vậy.

Hãy hỏi mà mua đâu đâu cũng có: THUỐC GÓI GLOBE (Cà-lớp) và THUỐC ĐIỀU GLOBE (Cà-lớp)

DENIS FRÈRES
 Bordeaux. - Saigon. - Haiphong. - Hanoi. - Đại diện cả Đông-Dương

FUMEZ LE GLOBE

CIGARETTES DU GLOBE (THUỐC ĐIỀU CÀ-LỚP)

Chuyện này chư-vị ưa dùng thuốc điều đều hiểu rõ từ ngày **THUỐC GLOBE (Cà-lớp)** tràn qua Đông-dương đến nay đã hơn hai chục năm dư rồi.

Phàm bán thuốc rời hay là thuốc vắn thì phải dùng giấy mà gói bao.

Vậy nếu những bao ấy mà kểu dạng mắc tiền thì tự nhiên cái ruột trong phải là thứ rất đặng có thừa trừ cho vừa cái giá.

Thuốc ta đây bao rất đơn sơ, chẳng tồm mây đồng, cho nên ta có thể mà chọn thứ thượng hạng.

Cách bao gói đơn sơ của ta đây làm cho ta bán đặng thuốc tốt chứ không phải bán giấy hay là bán hình chi.

THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cỏ họng, thì nên dùng thuốc hiệu ấy mà thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì dở ở những đại-học đường ra, đứng đóc-biện việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật hiệu, thì không ịệun thuốc nào bằng hiệu ấy cả.

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

ĐƯỢC BAN HOÀI HÙNG
và được cấp Huân chương
bình đẳng của Pháp
năm 1918 và 1919

ĐƯỢC BAN HOÀI HÙNG
và được cấp Huân chương
bình đẳng của Pháp
năm 1918 và 1919

Chúa ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án
Nay con trai ông ký là ông Pierre BARDOU nối nghiệp
Hiệu giấy này đã được 450 cái Mè-day, 119 cái bằng vàng, 135 đạo bằng Danh-đức.
62 lần được đánh Ngoại-hạng
Chủ-lãnh trưng bán là: } Ở Toulouse, 84 de Strasbourg, số 72-74
J.Z.-Paulhae } Ở Paris, Rue Béranger, số 21.
Lãnh trưng bán tại } BOY LANDRY } Số 19 đường Bonnard, Saigon.
Đông-dương là ông } } Số 19 đường Francis-Garrier (Số-hở
Hoàn-kiếm ngay gốc Dừa Hạ-núi).
Bán lẻ ở các hiệu thuốc-lá hoàn cầu.

Ai là chẳng biết Giấy vấn thuốc lá JOB, là hiệu giấy tốt nhất. Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ tho, mà chế theo phép vệ-sanh rất cần cấp.

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bọn-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghỉ xỏ trong phạt các nhà làm mạo rồi.

VẬY HÚT THUỐC HIỆU JOB
là bảo thủ sự khỏe
và lợi là rành một thuốc ngon.

MẮT TRÍ KHÔN (NÃO-BÌNH)

Sự mắt trí và não-bình bởi nơi não-cân có bệnh. Ai mà có bệnh ấy chẳng chầy thì sụp phải lần lợ. Thăm chi ngày kia đi chợ rồi về quên lửng cái tên của mình, quên đến chỗ ở chỗ ăn; nếu bằng chẳng có ghi chép mà để hồ trong túi, có lẽ phải xa quê đac kiêng mà chớ?

Muốn chớ khỏi mang cái bệnh dữ thơ ấy, thì phải dùng một thứ mãnh dược hay bổ huyết hiệu là PILULES PINK (Bổ-hoàn linh-đơn). Những người đờn ông đờn bà mang bệnh khiếm huyết, muốn cho khương cường tráng kiện như anh em chúng bạn vậy thì chẳng khó gì. Một phải uống thứ thuốc PILULES PINK này là thứ bổ huyết bổ các thương đấng hay lâm. Thuốc PILULES PINK nó làm cho mình nhiều máu, làm cho khí huyết tinh anh, làm cho hưng vượng cân bố. Uống nó được lâu thì mình sẽ đấng m-anh giới sức khỏe luôn luôn, cho đến đời sẽ lấy làm là sao mà mau mạnh giỏi như vậy kia!

PILULES PINK (Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trừ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.

LỜI BẢO CẦN KÍP

Chư khản quan chớ tưởng lầm rằng hút thuốc nhừa thì phải mang bệnh, mình mang bệnh là tại mình không biết lựa thuốc mà hút, bạ thứ nào hút thì nấy làm sao không hại.

Chư khản quan chớ hút được thứ thuốc Cigarette Divo cho thường, quẩn hút bao nhiêu cũng sẽ hại, mà lại thơm tho như đang trong cỏ.

Có bán trong các tiệm hàng-táo.

Đơn tại nước
Langsa.
Dạng - sữa
thường - hàng
trong hoàn cầu,
vấn vấn.
Sức khỏe,
Mạnh mẽ, vấn
vấn.
Sữa dđi Nor-
mand hiệu La
petite fermière
đơn tại tỉnh
Normandie
trong Đốc Val-
lee de Bray độn
một cách rất kỹ
cang, tuy làm
ra đit mà tính
chất hay còn
như sữa tươi sạch. Bò xứ Normand tu thuốc này có
danh, sạch sáng sủa thường hàng và qui hơn trong
cả hoàn cầu.

Thuốc vắn
này đát o mà
lại chắc, độn
cho người
biết hút thuốc
đùng.
Xin hỏi
kiểu tại hãng
Berthet,
Charrière
và Công ty.

Hệ thứ rồi thì tra nó luôn luôn.

BAO XANH - Hút nó chẳng hề khô cổ, mặt thêm
hạt cho khướn dễ con người.
Phải nói cho cơ cái kỹ thuật và đầu hoa-thứ đồ tực kếu
là đầu trên.

LỜI RAO

TẠI QUÁN Lục-Tỉnh-Tân-Văn.
1° Ngoc-hạp 1916 thiết giá 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40).

2° Tiên-cần-báo-hậu thứ 8. 0 30

3° Tường Lục-văn-Tiên... 0 30

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU

DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 → → NHÀ NGÀNH TẠI
HAIPHONG, BORDEAUX,
SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này:

Một là « Toni Kola Secrestat ».

Hai là: Saint Raphaël Ducos.

Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ tra nó vì giá đã rẻ mà lại mãi nó ngon ngọt nữa.

Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này:

Rượu chác trắng và chác đỏ trong thùng và chiếc ra ve.

Rượu Champagnes: Vve Clicquot-Ponsardin.

Roederer.

Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagne supérieure. B. et S. Perrier.

Rượu Tisane extra: Marquis de Bergey.

Hàng này cũng có bán thuốc gỏi và thuốc vắn rời hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kếu là « Nil » có thứ rượu kếu là: vieille Eau-de-vejean, Rhum Negrita.

Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger.

Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.

Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trừ các thứ hộp quẹt Đông-Dương, và ngoài Bến-thủy, gần Annam và ông quẹt Hanoi (Tonkin) nữa.

Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

Có Một Minh Nhà Này có quyền
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÙNG VÀ LÂM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

MANG F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường Cathat số 36 SAIGON

Có Bán SÙNG

Sử thứ và sử kiển. B1.

THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Bỏ đã hết lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đđi thư như vậy:

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Cathat. - SAIGON.

TRỊ KHÔNG NGỦ VÀ ĐAU MÌNH

Người ta ngủ không được là tại đa to. Làm chuyện buồn rầu, làm ăn cực nhọc quá dễ hay là làm sách viết bài mà để trí sự nghĩ quá mức, cũng tại hay cảm xúc động tình quá về chuyện gì đó, hoặc bị hao tại tổn của, bị mất cân cơ ứng mà không có thuốc trị thì làm cho mang sống mau trong vẫn nhiều bệnh nặng nề bởi nơi các cốt tiêu tụy mà ra.

Hệ ngũ không được thì cũng như tới nhơn ra pháp trường, mà ngũ không ngon giấc thì lại càng khôn đốn hơn nữa. Hệ ngũ thất thường vì bởi hay chiêm bao chiêm bị thì khi sớm mai thức dậy mình mẩy ra tê mỏi cũng như bị bầm xé vậy, nhức đầu nhức óc, buồn bã ngời bí si, lại nhảm công ăn chuyên làm, như không uống thuốc để vậy hoài sau chắc phải ra điên.

Các người có những bệnh nói trên đây phải mua thuốc hiệu "La Neurinase" mà uống. Thuốc Neurinase này làm cho ngũ êm và bổ sức lực làm cho dễ ăn dễ ở với đời, trí khôn ra minh mẫn lạ thường.

Uống nó vô hại. Ấy là bài thuốc thần hiệu của các học sanh kia tại sở thuốc-thư-vật thành Paris bày chế ra. Uống trước mà ngũ bình thì hay hơn là để lúc trong mang rồi mới uống.

Giá 1 ve tại Saigon: 4 quan 75; Trẻ tại tiệm thuốc thượng-đẳng G. RENOUX và De MARI & LAURENS và tại THIỆT-NHIỆM-SỞ thành Paris số 2 đường Débarcadère.

RƯỢU THUỐC HIỆU LÀ QUINA GENTIANE

Của Tu-tiến Saint-Paul bảo chế. Là một thứ rượu bổ làm cho con người nào muốn dăng trường thọ và chẳng khi nào vướng nang bình hoàn chi, thì phải uống thứ rượu Quina Gentiane này mỗi ngày 1 ly nhỏ trước khi ăn cơm.

Thứ rượu bổ này bảo chế đã dăng hơn 500 năm rồi bởi tay ông Dom Manoel là thầy tu tại l'Abbaye de san-Paolo viện.

Trong cả hoàn cầu đã dăng nó mà các danh sư dăng dùng nó mà cho bình dưỡng. Nhất là các xứ nóng nực thì hay dùng nó.

Có bán trong các tiệm hàng xén.

NAM-HÔNG-PHÁT

Khách sang ở đường Boulevard Bonnard số 106 ngang garage xe lửa nhỏ Saigon-Garep, tại chợ mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, dến essence và dến alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát giá rẻ hơn các nhà khác.

Quý quan, khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, niệm phụng kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở cho mấy ông.

HOTMA-SUI-KY.

XIN MỸ ỨC THỬ XEM. MÀU LẮM! MÀ NHY ỚT CÀNG TIỆM MÀY NGUYỄN-HỮU-SANH

Ở gần garage xe lửa Cầu-ông-lãnh

Máy đủ các kiểu áo xiêm rằn, dĩa và y-phục Âu-châu (paletot) theo thừ thể. Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới bông-là. Lược-lông Bắc, Cầm-châu Tàu, cang hàng Tây, hàng Nhật-bồn, các mào sắc.

Vân, Nho, Xuyên, Lành, Trung-huê, Nhuyễn Gis-dụng, thật tốt!

Thơ, tuồng, truyện, Quốc-ngữ bán sỉ và bán lẻ vắn vắn!!!

Nếu chú-quí-vì, muốn hỏi kiểu để chi, xin viết thơ đề:

Mme NGUYỄN-HỮU-SANH, 110, Quai de Belgique Cầu-ông-lãnh, SAIGON.

Thư bán tây mới chớ qua chẳng thiếu gì RƯỢU MẠO

LA BIÈRE VELTEN

CÓ MỘT MINH HẰNG DENIS FRÈRES

Trẻ rượu này bán khắp cả Pháp-Dương

HÃY HỎI THƯ HỘP QUỆT HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Tại nhà in ông F. H. SCHNEIDER 7, Boulevard Nordom - SAIGON CÁCH LÀM BÁNH VÀ MỰC - Dạy nhiều môn rất khôn, khéo và đẹp. Giá: 0 \$ 40. Thưa gọi: 0 06

PHẢI UỐNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM THIẾT HIỆU LÀ ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHE, đau trong TÍ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỒ ĐAI, BỊNH CỨM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LẠM TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rõ tiền và rất hiện nghiệm làm cho HUỆT RA TINH KHIẾT. Những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm sao mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỔ

nếu cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chủ trẻ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhứt hạng nhà chế y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN số nhà số 9, ở tại thà thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC BƯỞNG PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỦY (Nước suối kim thạch) VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ọc | Trị bệnh đau Thận, bệnh sỏi bàng-quang, bệnh Phong - và nữa ọc. | Thạch-lâm-bệnh (kẻ) - Sưu mầy chế rất-lạ.

VICHY GRANDE-GRILLE | trị bệnh đau gan và bệnh đàm.

VICHY HOPITAL | trị bệnh thương tí, trường nhiệt.

Nhà coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trông thứ nước nào mình muốn uống.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ

SEL VICHY-ÉTAT | là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. - Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT | mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT | dăng để cho mình dọn nước ngọt (môi-khí-chất).

BERTHET, CHARRIERE & CO

SAIGON

Hiệu vải này là hiệu riêng của Hãng BERTHET, CHARRIERE và CONG-TY ở đường Kinh-lấp, số 68, SAIGON

Vải nào mà có đanh hiệu này thì là một thứ vải thượng hạng vô song.

THƯƠNG HẠNG WHISKY

hiệu này CHÁNH LÀ RƯỢU VUA trong các thứ WHISKY

Uống nó vào đã dặng BỒ DƯỞNG mà lại VUI VÈ

RƯỢU COGNAC HENNESSY

HIỆU TỐT THƯƠNG HẠNG

Ấy là rượu vua trong các thứ rượu Cognac. Các hiệu rượu khác biết sao bì kịp.

Bực thượng lưu các quan các nhà thơ hương đều ưa no lằm, cứ mua COGNAC hiệu này mà uống chớ chẳng hề chịu thứ khác.

Le Directeur-Gérant : SCHNEIDER. Certifié l'insertion..... Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature de M. Saigon, le 19 Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon. Imp. F.-H. SCHNEIDER

Handwritten signature and official stamp of the Mayor of Saigon.